

Terry Pratchett

PIRAMİTLER

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI

Delji

“Yalnızca rüyalarımızda tamamen özgürüz.
Diğer her an, bize maş gerek.”

Terry Pratchett

1948 yılında İngiltere’de doğan Sör Terry Pratchett, çağdaş fantezi ve mizah edebiyatının önde gelen isimlerinden biri. Hayalgücü, Büyük A’Tuin’in zihni kadar geniş; kalemi ise Rincewind’in cesareti kadar bükülgen olan Terry Pratchett’in yarattığı DiskDünya evrenine ait, 41 roman ve irili ufaklı yan kitaplar var. Bunlar dışında; 2010 İngiliz Yazarlar Ödülü sahibi *Ulus* ile, çocuklara yönelik yazdığı *Johnny Maxwell* serisi de yazarın külliyatını süslüyor. Ayrıca DiskDünya’ya ait *Muhteşem Maurice* ve *Değişmiş Fareleri* ile 2001 yılında, İngiltere’nin en saygın çocuk edebiyatı ödülü olan *Carnegie Madalyası*’nı da kazandı.

Kendisine dünya çapında şöhret getiren ve devasa bir hayran kitlesi kazandıran DiskDünya serisi, film ve dizilere; tiyatro, radyo ve bilgisayar oyunlarına uyarlandı. Pratchett’in eserleriyle sayısız ödül kazanmış olması yetmezmiş gibi, adına verilen bir de “ilk kitap ödülü” var.

Pterry, 2015 yılında ne yazık ki boyut değiştirerek hayranlarını ve yarattığı dünyayı öksüz bıraktı. Fakat bugün hâlâ aramızda dolaştığını rivayet edenler de az değil. Büyünün gücüyle tabii.

Terry Pratchett, halen İngiltere’de ‘kitabı raflardan en çok araklanan yazarlar’ listesinde başı çekiyor.

www.terrypratchett.co.uk

© 1989, Terry and Lyn Pratchett
© 2016, Tudem Yayın Grubu • 1476/1 Sk. No: 10/51
Alsancak - Konak/İZMİR

İlk baskı 1989 yılında, İngiltere’de *Pyramids* adı ile Victor Gollancz Ltd tarafından Colin Smytne Ltd’nin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları Victor Gollancz Ltd/Orion Publishing Group ile anlaşmalı olarak Anatolialit Telif Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

ISBN: 978-605-5060-58-9

Birinci Baskı: Ekim 2016 (2000 adet)

Yayınevi sertifika no: 11945 Matbaa sertifika no: 26886

Türkçeleştiren: Niran Elçi
Editör: Ümit Mutlu
Dizi Editörü: Burhan Düzçay
Son Okuma: Sinan Çam
Kapak Görseli: Josh Kirby
Kapak Tasarımı: Burak Tuna

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km. Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy/Ankara
0 312 284 18 14

Tüm hakları saklıdır.

Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.nin tescilli markasıdır.

www.delidolu.com.tr

Terry Pratchett

PIRAMİTLER

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI - 7

Deli

1. KİTAP

ÖTEYE GÖÇMENİN KİTABI

Yıldızlardan başka hiçbir şey yok; ve hepsi, sanki Yaratıcı, arabasının ön camını parçalamış da durup parçaları toplamaya uğraşmamış gibi, karanlığa saçılmış. Burası evrenlerin arasındaki boşluk; tek tük molekül ve birkaç kayıp kuyruklu yıldız dışında hiçbir şey bulamayacağınız, uzayın soğuk derinlikleri...

...ama karanlık bir halka hafifçe kayıyor, bakış açısı değişiyor ve az önce yıldızlararası zamazingonun muhteşem enginlikleri olan şey, karanlıkta bir dünyaya; yıldızlar ise, iyi niyet gösterip uygarlık adını vereceğimiz şeyin ışıklarına dönüşüyor.

Tembel tembel yuvarlanan dünyanın Diskdünya olduğu ortaya çıkıyor – dört filin sırtındaki yuvarlak ve yassı bir dünya. Ve o dört fil de Büyük A'Tuin'in sırtında; Hertzsprung-Russell diyagramında* bile yeri olan tek kaplumbağa bu; on altı bin kilometre uzunluğunda, ölü kuyruklu yıldızların kırağısıyla kaplı, meteorların delik deşik ettiği, gözleri yıldızların ışığını yansıtan tek kaplumbağa. Bütün bunların sebebini kimse bilmez, ama muhtemelen kuantumdur.

* Hertzsprung-Russell diyagramı, yıldızların ışınım güçleri, etkin sıcaklıkları gibi özellikleri arasındaki ilişkileri gösteren bir diyagramdır. [ÇN]

Bir kaplumbağanın sırtında yükselen böyle bir dünyada pek çok tuhaf şey olabilir.

Şu anda da olmakta.

Yıldıza benzeyen aşağıdaki parıltılar, çöldeki kamp ateşleri ve ormanlarla kaplı dağların yükseklerine kurulmuş uzak köylerin ışıkları. Kasabalar bulanık nebulalar, şehirlerse engin takımyıldızlar gibi; örneğin büyük ve yaygın Ankh-Morpork şehri, çarpışan iki galaksi gibi parlıyor.

Ama burada, büyük nüfus merkezlerinden uzakta, Halka Deniz'in çölle bulunduğu yerde soğuk mavi ateşten bir çizgi var. Cehennem yamaçları kadar ürperti veren alevler gökyüzüne doğru kükrüyor. Çölün her yerinde hayaletsiz ışıklar titreyiyor. Kadim Djel Vadisi'ndeki piramitler güçlerini geceye fıskırıyor.

Piramitlerin parakozmik* zirvelerinden gökyüzüne fıskıran enerji, gelecek bölümlerde pek çok gizemi aydınlatacak: Kaplumbağalar felsefeden neden nefret eder, çok fazla din keçiler için neden kötüdür ve odalıklar gerçekte *ne yapar*?

Bir de atalarımızın bugün hayatta olmaları halinde neler düşüneceklerini gösterecek. İnsanlar bu konuda sık sık fikir yürütmüştür. Modern toplumu beğenirler miydi, diye sorarlar, çağımızın başarılarına hayran olurlar mıydı? Ve elbette, bu sorular temel bir noktayı gözden geçirir. Atalarımız bugün hayatta olsalardı gerçekte şu şekilde düşünürlerdi: “Burası neden bu kadar karanlık?”

Yüksek rahip Dios, nehir vadisinin serin şafağında gözlerini açtı. Bugünlerde uyumuyordu. En son ne zaman uyuduğunu hatırlamıyordu. Uyku, o diğer şeye çok yakındı; zaten Dios'un da

* Parakozmos: İnsanın zihninde yarattığı ayrıntılı hayali dünya. Parakozmik: Bu dünyayla ilgili. [ÇN]

uykuya ihtiyacı yok gibiydi. Uzanıp yatmak yeterli oluyordu – en azından *burada* uzanıp yatmak. Başka her şey gibi bitkinliğin zehirleri de akıp gidiyordu. Bir süreliğine...

En azından yeterli süreliğine.

Küçük odasındaki taş levhadan bacaklarını sarkıttı. Beyninden bilinçli bir emir gelmeden, sağ eli yılan işlemeli resmî tören asasını kavradı. Duvara bir çizik daha atmak için durakladı, sonra cübbesine sarınıp Yeni Güneşe Dua'nın sözlerini aklından geçirerek eğimli koridordan geçti ve güneş ışığına çıktı. Gece unutulmuştu, gün onu bekliyordu. Verilecek pek çok titiz tavsiye, rehberlik edilecek kişiler vardı ve Dios yalnızca hizmet etmek için yaşıyordu.

Dünyadaki en tuhaf yatak odası değildi Dios'un ki. Sadece, herhangi bir kişinin içinden çıkıp gidebildiği en tuhaf yatak odasıydı.

Güneş gökyüzünde zahmetle ilerliyordu.

Bunun nasıl olduğunu pek çok kişi merak etmiştir. Bazıları dev bir bokböceğinin onu ittiğini düşünüyordu. Teknik açıdan pek yetkin olmayan bu açıklamanın önemli bir eksiği, bazı olayların da ortaya koyabileceği gibi, muhtemelen doğru olmasıydı.

Güneş, başına nahoş bir şeyler gelmeden* alçalarak ufka dokundu ve can çekişen ışınları Ankh-Morpork şehrindeki bir pencereden içeri süzülerek bir aynadan yansıdı.

Bu bir boy aynasıydı. Her suikastçının odasında bir boy aynası bulunurdu, çünkü özensiz giysilerle birini öldürmek kurbana büyük hakaret sayılırdı.

Teppic, eleştirel bir gözle kendini süzdü. Bu kıyafet için cebindeki son kuruşu bile harcamıştı ve üstündeki, siyah ipekten

* Kuma gömülüp içine yumurta bırakılması gibi şeyler.

yana zengin bir kıyafetti. Teppic kıpırdadıkça kıyafet fisıldyordu. Oldukça iyiydi.

En azından baş ağrısı geçiyordu. Bütün gün kafasını kaldıramamıştı ağrı yüzünden; gözlerinin önünde mor benekler uçururken koşmaya başlamak zorunda kalmaktan korkmuştu.

İçini çekti, siyah kutuyu açtı, yüzükler çıkardı ve taktı. Bir başka kutuda Klatç çeliğinden yapılmış bir bıçak seti vardı ve kesici kısımları lamba isiyile karartılmıştı. Kadife keselerde sakladığı muhtelif sinsi ve girift aleti alıp ceplerine koydu. Çizmelerinin içindeki kınlara bir çift uzun uçlu fırlatma *tlingosu* oturttu. Örme zincir zırhının üzerinden, beline ince bir ipek ip ve katlanır kanca doladı. Tüftüfünü deri bir sicime bağladı ve pelerininin içinden sırtına sarkıttı. Uçlarına şişe mantarı takılmış ve karanlıkta seçmesine yardımcı olması için saplarına Braille alfabesiyle notlar alınmış muhtelif kısa oklarla dolu ince teneke bir kutuyu cebine attı.

İrkildi, ince kılıcının ağızını kontrol etti ve kurşundan sapan mermilerini koyduğu torbayı dengelemesi için kılıcın kuşağını sağ omzuna astı. Aklına henüz gelmiş gibi çorap çekmecesini açtı ve bir el arbaleti, bir yağdanlık, maymuncuklarını dizip düdüğü bir kılıf ve biraz düşündükten sonra bir yumruk bıçağı, bir torba dolusu metal diken ve bir set pirinç muşta aldı.

Teppic şapkasını kaldırıp astarına sakladığı boğma ipi rulosunu kontrol etti. Şapkayı takarak havalı bir açıyla yan yatırdı, aynaya son bir kez tatminle baktı, topuğu üzerinde döndü ve taşıdığı onca ağırlıkla, çok yavaşça, yere devrildi.

Ankh-Morpork'ta yaz ortasıydı. Hatta aslında, cehennemin ortasıydı. Şehir leş gibi kokuyordu.

Daha havalı adresleri barındıran Ankh ile hemen karşısındaki Morpork arasında akan büyük nehir, lav gibi bir sızıntıya

dönüşmüştü. Morpork'taki adresler havalı değildi. Morpork'un kardeş şehri bir katran çukuruydu. Morpork'u daha da kötü bir yere dönüştürmek için yapılabilecek çok şey yoktu. Örneğin meteor çarpsa daha mutena bir semte dönüşürdü.

Nehir yatağının büyük kısmı petek petek çatlak çamurla kaplıydı. Güneş gökyüzüne çivilenmiş kocaman bakır bir gonga benziyordu. Nehri kurutan sıcak, şehri gündüz kızartıyor, gece fırınlıyordu; yaşlı kütükleri kavuruyor, sokakları kaplayan geleneksel çamur bulamacımı ise havada süzülen, koyu sarı, boğucu bir toz bulutuna dönüştürüyordu.

Ankh-Morpork'un olağan hava durumu bu değildi aslında. Ankh-Morpork doğası gereği bir sisler ve damlalar, kayıp düşmeler ve ürpermeler şehriydi. Şimdiyse kavrulmuş ovaların ortasında, ateş tuğlasına bırakılmış bir kurbağa gibi nefes nefese oturuyordu. Hatta gece yarısı olmasına rağmen boğucu sıcaklık sokakları yanık kadife gibi sarıyor; havayı dağıyor, sıkıp nefesini kesiyordu.

Suikastçılar Loncası'nın kuzey cephesinin yükseklerinde, bir pencerenin itilerek açılma sesi duyuldu.

Istemeyerek de olsa ağır silahlarının bir kısmını geride bırakmış olan Teppic, sıcak ve ölü havayı derin derin içine çekti.

İşte buydu.

Bu gece.

Yüzde elli şansınız olduğunu söylerlerdi, elbette sınav gözetmeni olarak ihtiyar Mericet'i çekmemişseniz. Onu çekmişseniz, daha başlamadan kendi gırtlığınızı kesseniz de olurdu.

Teppic, Mericet'in perşembe akşamları verdiği Strateji ve Zehir Teorisi dersini alıyordu ve onunla hiç anlaşamazdı. Yatakhaneler Mericet hakkında, kurban sayısı ve hayret verici tekniğiyle ilgili söylentilerle uğuldardı... Kendi zamanındaki bütün rekorları

kırmıştı. Ankh-Morpork Ataerkini bile öldürdüğü söylenirdi. Şimdikini değil elbette. Ölü olanlardan birini.

Ama belki de sınav gözetmeni yemek yemekten hoşlanan, şişman ve neşeli Nivor olurdu. Nivor salı günleri Tuzaklar ve Kapılar dersini veriyordu. Teppic tuzaklar konusunda iyiydi ve öğretmeniyle iyi anlaşılıyordu. Belki de Çağdaş Diller ve Müzik derslerini veren Kompt de Yoyo denk gelirdi. Teppic iki konuda da yetenezsizdi ama Kompt bir tırmanma heveslisiydi ve şehir sokaklarından çok yükseklerde, tek elle bir yerlerden sarkma tutkusunu paylaşan delikanlıları severdi.

Bir bacağına pervazdan sarkıttı ve kancayla ipi açtı. Kancayı iki kat yukarıdaki yağmur oluğuna fırlatıp geçirdi ve pencereden dışarı süzüldü.

Hiçbir suikastçı merdiven kullanmazdı.

Sonraki olaylara dair anlatım sürekliliği açısından, Diskdünya tarihindeki en büyük matematikçinin uzanıp sakın sakın akşam yemeğini yemekte olduğuna işaret etme zamanı gelmiş olabilir.

İlginç bir şeyi belirtmek gerekir. Türü sebebiyle, bu matematikçinin akşam yemeğinde yediği şey, öğle yemeğiydi.

Ankh-Morpork'un dört bir yanındaki gonglar gece yarısını ilan ederken yüreği güm güm atan Teppic, Telkâri Sokak'a dört kat yukarıdan bakan süslü bir korkuluk duvarında emekliyordu. Gün batımından geriye kalan parıltının önünde bir silüet bekliyordu. Teppic, özellikle iğrenç yapılmış gibi görünen bir gargoylenin yanında duraksayarak seçeneklerini değerlendirdi.

Sınıfta dolaşan oldukça sağlam söylentilere göre, sınavdan önce sınav gözetmenini öldüren biri otomatik olarak geçiyordu. Bacağındaki kından üç numaralı fırlatma bıçağını çekti ve

düşünceli şekilde elinde tarttı. Elbette her girişim, başarısızlıkla sonuçlanan her aleni hamle, sınıfta kalmasına ve tüm ayrıcalıklarımı yitirmesine sebep olurdu.*

Silüet kıpırtısızdı. Teppic bakışlarını şehrin çatı manzarasını oluşturan bacalar, gargoyeler, havalandırma kanalları, köprüler ve merdivenler labirentine çevirdi.

Tamam, diye düşündü. Oradaki bir tür cansız manken. Ona saldırmamı bekliyor, demek ki başka bir yerden beni izliyor.

Ben onu görebilecek miyim? Hayır.

Diğer yandan, belki de onun bir cansız manken olduğunu *sanmamı* bekliyor. Tabii bu seçenek de aklından geçmemişse...

Parmaklarını gargoyenin üzerinde tıkırdatmakta olduğunu fark etti ve telaşla kendini toparladı. Bu noktada mantıklı eylem planı ne olurdu?

Çok aşağıdaki sokakta eğlenceden dönen bir grup, bir ışık hal-kasından geçti.

Teppic bıçağı kınına soktu ve ayağa kalktı.

“Hocam,” dedi, “buradayım.”

Kulağının dibinde çok kuru bir ses belli belirsiz, “Pekâlâ,” dedi.

Teppic dümdüz önüne baktı. Mericet kemikli yüzünden gri toz silerek ortaya çıktı. Ağzındaki boruyu çekip kenara fırlattı ve sonra ceketinin içinden bir not defteri çıkardı. Sıcağa rağmen kat kat giyinmişti. Mericet yanardağda bile üşüeyebilen insanlardandı.

“Ah,” dedi, küçümseme dalgaları yayan bir sesle. “Bay Teppic. Demek öyle.”

* Her şeyden önce, nefes alma ayrıcalığını...

Terry Pratchett

PIRAMİTLER

*“Zaman, başka her yerde akıp geçiyor olabilir ama burada değil.
Burada kar gibi birikiyor. Piramitler bizi yavaşlatıyor sanki.
Burada yarın, tekrar ısıtılmış dün gibi.”*

DiskDünya'nın muhtelif kadim krallıklarından en görkemlisi *değil* Djelibeybi; ama kesinlikle en eskisi. O kadar eski ki, üstündeki zaman toz kokuyor; tarih boyu inşa ettikleri piramitler, ülkenin ekonomisini altüst ediyor. Tanrıları canlanıp dünyaya inmekte haklılar belki de!

“Tanrıların sorunu, onlara yeterince insan inanırsa, var olmaya başlamalarıydı. Ve var olmaya başlayan şey, başta planlanan şey değildi.”

Krallığın genç ve hevesiz firavunu Teppic ise, kendisini Antik Mısır'dan Yunan uygarlığına, Truva Savaşı'ndan dâhi matematikçi çöl develerine uzanan; engin ve akla hayale sığmayacak bir maceranın tam ortasında buluyor. Neyse ki suikastçılık zanaatı, işine bir hayli yarayacak.

DiskDünya'nın yedinci kitabı *Piramitler*, mizahın dozunu iyice yükselterek, satırları arasında kaybolma vaadi veriyor; tabii altınızda yaşlı bir deve ve çöl toprağı yoksa.

Delidolu

www.delidolu.com.tr
f /delidolu @delidolukitap

